

قراءة الصحف الإيرانية لأجواء الانتخابات النيابية لعام ٢٠٢٤ م

المصدر: الصحافة الإيرانية

مركز المنبر للدراسات والتنمية
ALMANBAR FOR STUDIES AND DEVELOPMENT

عن المركز

مركز المنبر للدراسات والتنمية المستدامة، مركز مستقل، مقره الرئيس في بغداد. رؤيته الرئيسة تقديم وجهة نظر ذات مصداقية حول قضايا السياسات العامة والخارجية التي تخصّ العراق بنحو خاصٍ ومنطقة الشرق الأوسط بنحو عام - فضلاً عن قضايا أخرى - ويسعى المركز إلى إجراء تحليل مستقلّ، وإيجاد حلول عمليّة جليّة لقضايا تهّم الشأن السياسي، الاقتصادي، الاجتماعي، والثقافي.

لا تعبر الآراء الواردة في المقال بالضرورة عن اتجاهات يتبناها المركز وإنما تعبر عن رأي كاتبها

حقوق النشر محفوظة لمركز المنبر للدراسات والتنمية المستدامة

<https://www.almanbar.org>

info@almanbar.org

التسجيل للترشح

تم فتح باب التسجيل للترشح للانتخابات البرلمانية خلال الفترة من 19 إلى 25 أكتوبر 2023. وبلغ عدد المسجلين 24829 شخصاً، 12% منهم من النساء. تتولى 1218 لجنة تنفيذية الإشراف على الانتخابات، بينما تم تحديد الفترة من 26 أكتوبر إلى 9 نوفمبر 2023 لمراجعة أهلية المرشحين.

أعلن المتحدث باسم لجنة الانتخابات الإيراني في 22 يناير 2024 عن تأكيد أهلية 1.014 مرشحاً لم يتم تأكيد أهليتهم من قبل اللجان التنفيذية، ليصل إجمالي عدد المرشحين المؤهلين إلى 12.033.

رفض الأهلية:

أعلنت لجنة الانتخابات في يوم الجمعة 10 نوفمبر عام 2023 عن انتهاء مراجعة أهلية المرشحين لهذه الانتخابات في اللجان التنفيذية.

وأثار رفض أهلية منتقدي حكومة سيد إبراهيم رئيسي والشخصيات المعتدلة وعدد قليل من الإصلاحيين والعديد من أعضاء مجلس إيران الحاليين ردود فعل واسعة في وسائل الإعلام والصحف في هذا البلد. واعتبر الكثيرون هذه المسألة استمراراً لعملية التنقية والغربة السياسية.

النواب الحاليون:

ووفقاً لإعلان المتحدث باسم مجلس صيانة الدستور، سجل 275 نائباً حالياً في مجلس الشورى الإسلامي للانتخابات البرلمانية الثانية عشرة، ولم يتم تأكيد أهلية 26 نائباً منهم، فيما يلي أسماؤهم:

مهدي عيسى زاده

جلال محمود زاده

سيد علي موسوي

احمد علي رضابيكى

سيد كاظم موسوي

سيد غني نظري

جليل رحيمي جهان آبادي

احسان اركاني

علي جدي

سيد مجتبي محفوظي

سيد لفته أحمد نجاد

قاسم ساعدي
كمال علي بور خنكداري
أحمد دنيا مالي
رضا حاجي بور
شهريار حيدري
محسن فتحي
سيد مهدي فرشادان
معين الدين سعدي
اسماعيل حسين زهي
جلال رشدي كوجي
مجيد أنصاري
رجب رحماني
محمد خدابخشي
محمود احمدي بيغش
إسفنديار اختياري

مشروعية مجلس الشورى الإسلامي:

مقاطعة الانتخابات واعتبارها استفتاء حول نظام الجمهورية الإسلامية:

بعد المشاركة المنخفضة في الانتخابات السابقة بسبب استياء الشارع الإيراني من أداء الحكومة، صرح بعضهم بعد خطاب مرشد الجمهورية الإسلامية السيد علي خامنئي قائلين: "لا علاقة لرأي الشعب بالنظام الإسلامي ولا بتأكيده"! لماذا سيدي؟ حتى أولئك الذين قد يكونون غير راضين عن النظام الإسلامي في قلوبهم، عندما يصوتون في إطار النظام، فهذا يعني أنهم يقبلون هذا الإطار ويؤمنون به ويعتبرونه فعلاً وأنهم يتحركون ضمن إطاره.

- قائد الثورة الإسلامية، السيد علي الخامنئي:

إنَّ المشروعية الانتخابية في ظلّ الجمهورية الإسلامية تكون موضع تساؤل.

يُشير هذا التصريح الصادر عن السيد علي خامنئي إلى أنّ مشروعية الانتخابات في ظلّ نظام الجمهورية الإسلامية تكون قيد التساؤل والنقاش. وفسّر المعارضون للنظام هذا التصريح على أنه استفتاء حول الجمهورية الإسلامية، وربطوا عدم المشاركة في الانتخابات بالمعارضة للنظام الإسلامي في إيران، ودعوا الشعب إلى مقاطعة الانتخابات. حيث انتشرت هذه الفكرة حتى في خطابات ومسؤولي الجمهورية الإسلامية، حيث نشر مركز البحوث التابع لمجلس الشورى الإسلامي مقالاً بعنوان "جهود المغتربين للتأثير على الانتخابات ومقاطعة انتخابات مجلس الشورى الإسلامي" تحليلاً لهذا الموضوع، من خلال حوار مع أحد أعضاء مجلس الشورى.

لقد قام جميع أركان النظام بحملة دعائية واسعة النطاق للمشاركة في الانتخابات ورفضوا مقاطعتها. حتى أنّهم هددوا الإصلاحيين وحذروهم من مقاطعة الانتخابات.

ونُشر استطلاع رأي على موقع "خبر أونلاين" بعد يوم واحد فقط من إزالته من الموقع، حيث أعلن "خبر أونلاين": "تلقينا محادثة هاتفية طُلب منا فيها حذف هذا الخبر من الموقع." أكدت هذه المحادثة الهاتفية أن "نشر أي استطلاع رأي حول الانتخابات مخالف للقانون." وتابعت الوكالة أنه من غير المعروف "ما هو القانون الذي تستند إليه هذه القيود، ومن هو صاحب القرار في هذا الشأن، ولماذا لم يتم إبلاغ وسائل الإعلام رسمياً، ولماذا تم استبدال الإبلاغ الرسمي بالمكالمات الهاتفية؟"

على أي حال، حظيت نتائج هذا الاستطلاع باهتمام كبير. وبحسب نتائج هذا الاستطلاع، ستبلغ نسبة المشاركة في الانتخابات التي ستُجرى في شهر مارس 2024، 30٪ في جميع أنحاء البلاد. كما من المتوقع أن تكون نسبة المشاركة في محافظة طهران حوالي 22٪ وفي مدينة طهران العاصمة 15٪. وتجدر الإشارة إلى أنه في الأشهر السابقة، تم توقع أن تكون نسبة المشاركة في جميع أنحاء البلاد 36٪.

تشير نتائج استطلاع الرأي إلى أن استعداد الناس للمشاركة في استطلاعات الرأي قد انخفض بشكل ملحوظ. ففي البداية، كان شخص واحد من بين كل 2.5 شخص مستعداً للإجابة على أسئلة الاستطلاع، ثم انخفض العدد إلى شخص واحد من بين كل 5 أشخاص، والآن أصبح شخص واحد من بين كل 8 أشخاص فقط هو من يشارك في استطلاعات الرأي.

المشاركة المنخفضة في الانتخابات

وفي 2 يوليو 2023، أظهرت نتائج استطلاع الرأي أن 58٪ من الناس لا يعرفون حتى أن انتخابات البرلمان ستُعقد هذا العام. حيث بعد انتخاب حسن روحاني رئيساً للبلاد وتدهور الأوضاع الاقتصادية واندلاع الاحتجاجات في يناير 2018 في إيران، فقد الكثيرون الأمل في الإصلاح وتحسين الظروف الاقتصادية، مما أدى إلى عزوفهم عن المشاركة في الانتخابات.

وصرح العديد من الخبراء الذين تحدثوا عن هذه الانتخابات أن "الانتخابات لم تعد مهمة للشعب الإيراني، ولا تستحق حتى التفكير في مقاطعتها أو المشاركة فيها."

أحد أهم الأسباب الأخرى لعدم مشاركة البعض في الانتخابات هو معارضة مجلس الشورى الإسلامي الحالي لدمج جامعة "بيام نور" مع الجامعات الحكومية، مما أدى إلى زيادة رسوم جامعة "بيام نور" بشكل كبير، وبالتالي تسبب في استياء كبير بين الطلاب في جميع أنحاء البلاد.

من جهته قال السيد أحمد خاتمي، عضو هيئة رئاسة مجلس خبراء القيادة، في 27 نوفمبر 2023، حول المشاركة في هذه الانتخابات: "إن مؤامرة الأعداء في المستقبل هي تحويل الأول من مارس إلى استفتاء ضد النظام الإسلامي، لذلك يجب أن نكون يقظين ونخدم الوطن من خلال المشاركة في الانتخابات، لأن مسألة المشاركة في الانتخابات هي مسألتنا الأولى".

وفي 6 ديسمبر 2023، أشار السياسي الإصلاحي مصطفى كواكبيان، أثناء تقييمه للأجواء السياسية للجامعات، عشية الانتخابات البرلمانية الثانية عشرة، إلى التباعد المزدوج بين المجتمع الأكاديمي والمسؤولين عن بعضهم البعض، وقال: "إن الطلاب لا يعرفون حتى موعد إجراء الانتخابات".

وفي 18 ديسمبر 2023، قال علي ربيعي، وهو سياسي إصلاحي، عن انتخابات المجلس الإسلامي: "كلما اقتربنا من الانتخابات، كلما انخفضت نسبة المشاركة".

وقال سيد يوسف طباطبائي نجاد، إمام جمعة مدينة أصفهان، حول عدم مشاركة الشعب في هذه الانتخابات: "إذا كان عدد الأصوات في الانتخابات منخفضًا، سوف يستنتجون أن الناس قد ابتعدوا عن الحكومة".

وذكر من جهته حجة الإسلام مصباح مقدم رئيس لجنة التخطيط و الميزانية في مجلس الشورى الاسلامي أن: "المشاركة الشعبية للنظام السياسي للجمهورية الإسلامية كانت دائما ولا تزال قضية استراتيجية وحيوية للشعب الإيراني". كما اعتبر حداد عادل القيادي الأصولي البارز في إيران، أن مسألة المشاركة في الانتخابات أولوية، قائلا: "يجب أن نتأكد من أن الانتخابات في نهاية هذا العام "السنة الشمسية" أن ستجري بمشاركة مقبولة".

إن الانتخابات الثانية عشرة لمجلس الشورى الإسلامي ومجلس خبراء القيادة في بداية شهر مارس الجاري هو بداية جديدة لتعزيز الثقة بين الشعب الإيراني مع حكومة.

المصادر:

الصحف الفارسية

1. «آغاز گام دوم فعالیت شورای وحدت برای انتخابات ۱۴۰۲». «ایرنا». ۲۱ آذر ۱۴۰۱. بایگانی شده از اصلی در ۱۸ دسامبر ۲۰۲۳. دریافت شده در ۱۸ دسامبر ۲۰۲۳.
2. «ایران، عصر». ۱۱ اسفند ۱۴۰۲ انتخابات مجلس شورای اسلامی و خبرگان برگزار می شود. fa. بایگانی شده از اصلی در ۸ مارس ۲۰۲۳. دریافت شده در ۲۰۲۳-۰۳-۰۸.
3. «زمان انتخابات مجلس دوازدهم مشخص شد». «شرق». بایگانی شده از اصلی در ۱۱ نوامبر ۲۰۲۳. دریافت شده در ۲۰۲۳-۰۳-۰۸.
4. «فرامرزی، محسن» ۱۸ تیر ۱۴۰۲. «آغاز تحركات انتخاباتی جریان های سیاسی برای ورود به بهارستان». «ایسنا». بایگانی شده از اصلی در ۱۸ دسامبر ۲۰۲۳. دریافت شده در ۱۸ دسامبر ۲۰۲۳.
5. «ارسال «میلیون ها» پیامک دعوت به کاندیداتوری همزمان با نگرانی جمهوری اسلامی از «کم رمق» بودن انتخابات مجلس». www.radiofarda.com. «بایگانی شده از اصلي» در ۴ اوت ۲۰۲۳. دریافت شده در ۲۰۲۳-۰۸-۰۴.
6. «کنايه ابطحي به پیامک دعوت به انتخابات مجلس / مگه راهیمایی روز قدس که همه رو دعوت کردید؟». «روزنامه دنیای اقتصاد». ۲۰۲۳-۰۸-۰۴. بایگانی شده از اصلي در ۱۱ نوامبر ۲۰۲۳. دریافت شده در ۲۰۲۳-۰۸-۰۴.
7. «آخرین آمار ثبت نام کنندگان در دوازدهمین دوره انتخابات مجلس». «مهر». ۲۸ مهر ۱۴۰۲. بایگانی شده از اصلي در ۲۷ اکتبر ۲۰۲۳. دریافت شده در ۲۳ ژانویه ۲۰۲۴. تاریخ وارد شده در `archive-date=` را بررسی کنید) کمک
8. «مهلت ثبت نام انتخابات مجلس به پایان رسید / ثبت نام ۲۴ هزار و ۸۲۹ نفر». «دنیای اقتصاد». ۳ آبان ۱۴۰۲. بایگانی شده از اصلي در ۱۲ نوامبر ۲۰۲۳. دریافت شده در ۲۳ ژانویه ۲۰۲۴.
9. «راعی، رویا» ۲ بهمن ۱۴۰۲. «تعداد نامزدهای انتخابات مجلس به ۱۲۰۳۳ نفر رسید». «ایرنا». بایگانی شده از اصلي در ۲۳ ژانویه ۲۰۲۴. دریافت شده در ۲۳ ژانویه ۲۰۲۴.
10. «ماجرای رد صلاحیت ها در ایران؛ «انتقامجوی دولت» یا «خالص سازی» سیاسی». «بی بی سی فارسی». ۲۱ آبان ۱۴۰۲. بایگانی شده از اصلي در ۱۲ نوامبر ۲۰۲۳. دریافت شده در ۱۲ نوامبر ۲۰۲۳.
11. «اعتراض ها به «یکدست سازی حاکمیت» از طریق رد صلاحیت داوطلبان انتخابات مجلس». «راديو فردا». ۲۱ آبان ۱۴۰۲. بایگانی شده از اصلي در ۱۲ نوامبر ۲۰۲۳. دریافت شده در ۱۲ نوامبر ۲۰۲۳.
12. «۲۶ نماینده رد صلاحیت شده مجلس یازدهم سابقه چند دوره حضور در پارلمان را دارند؟». «خبرآنلاین». ۲۰۲۴-۰۱-۱۳. بایگانی شده از اصلي در ۲۸ ژانویه ۲۰۲۴. دریافت شده در ۲۰۲۴-۰۱-۲۸.

13. همتی، فتحعلی؛ روان بد، امین؛ حقیقی، علی محمد. (2021-11-22) بررسی علل کاهش مشارکت سیاسی در یازدهمین انتخابات مجلس شورای اسلامی ایران. "مجله پژوهش‌های سیاسی و بین‌المللی" (48): 267-286. ISSN 2008-8035. Archived from the original on 1 February 2024. Retrieved 1 February 2024.
14. «بیانات مهم رهبر انقلاب درباره حضور پرشور و حداکثری در انتخابات». «خبر آنلاین». ۲۰۲۴-۰۹-۱۴. بایگانی‌شده از اصلی در ۱ فوریه ۲۰۲۴. دریافت‌شده در ۱ فوریه ۲۰۲۴.
15. «گزیده‌ای از بیانات رهبر انقلاب درباره وظیفه مردم در انتخابات». «ستاد انتخابات کشور».
16. «تلاش خارج نشین‌ها برای تأثیرگذاری و تحریم انتخابات مجلس». «مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی». بایگانی‌شده از اصلی در ۶ مارس ۲۰۲۰. دریافت‌شده در ۱ فوریه ۲۰۲۴.
17. «تحریم انتخابات اساساً بی‌معنا است». «خبرگزاری مهر | اخبار ایران و جهان Mehr News | Agency». بایگانی‌شده از اصلی در ۱۸ مه ۲۰۲۳. دریافت‌شده در ۲۰۲۴-۰۲-۰۱.
18. «افعال سیاسی: تحریم انتخابات بی‌اعتنایی به سرنوشت کشور است». www.irna.ir. «بایگانی‌شده از اصلی در ۱ فوریه ۲۰۲۴». دریافت‌شده در ۲۰۲۴-۰۲-۰۱.
19. «خبرگزاری فارس - متکی: پرونده افراطی‌ها با تحریم انتخابات بسته می‌شود». «خبرگزاری فارس». بایگانی‌شده از اصلی در ۱ فوریه ۲۰۲۴. دریافت‌شده در ۲۰۲۴-۰۲-۰۱.
20. «انتخابات در ایران؛ نگرانی حکومت از احتمال مشارکت حداقلی». dw.com. «بایگانی‌شده از اصلی در ۱ فوریه ۲۰۲۴». دریافت‌شده در ۲۰۲۴-۰۲-۰۱.
21. «خبرآنلاین» (۲۰۲۳-۰۷-۰۲). «یافته‌های یک نظرسنجی/ 58 درصد مردم اصلاً خبر ندارند که امسال انتخابات مجلس برگزار می‌شود». www.khabaronline.ir. «بایگانی‌شده از اصلی در ۲۰ دسامبر ۲۰۲۳». دریافت‌شده در ۲۰۲۳-۱۲-۲۰.
22. «آبادامجیان: اگر مشارکت کم باشد بخاطر عملکرد روحانی است». «دیدبان ایران». ۲۰۲۴-۰۱-۰۳. بایگانی‌شده از اصلی در ۳ ژانویه ۲۰۲۴. دریافت‌شده در ۲۰۲۴-۰۱-۰۳.
23. «دولت روحانی و عملکرد لاریجانی عامل کاهش مشارکت در انتخابات مجلس یازدهم». «مشرق نیوز». ۲۰۲۳-۱۲-۰۶. بایگانی‌شده از اصلی در ۳ ژانویه ۲۰۲۴. دریافت‌شده در ۲۰۲۴-۰۱-۰۳.
24. «انتخابات دیگر برای مردم مهم نیست». «تیترا کوتاه». ۲۰۲۳-۰۱-۱۲. بایگانی‌شده از اصلی در ۳ فوریه ۲۰۲۴. دریافت‌شده در ۲۰۲۳-۰۱-۱۲.
25. نتایج نظرسنجی از دانشجویان دانشگاه پیام نور در مورد شرکت در انتخابات مجلس شورای اسلامی ۱۴۰۲
26. «انحلال و ادغام دانشگاه پیام نور از دستور کار مجلس خارج شد». «خبرگزاری مهر | اخبار ایران و جهان Mehr News Agency | ۲۰۲۳-۰۱-۱۹». بایگانی‌شده از اصلی در ۲۴ اوت ۲۰۲۳. دریافت‌شده در ۲۰۲۴-۰۱-۰۱.

27. AGENCY ↑، خبرگزاری صدا و سیما. IRIB NEWS | افزایش ۶۰ درصدی شهریه دانشگاه پیام نور. fa. «بایگانی شده از اصلی در ۷ دسامبر ۲۰۲۳». دریافت شده در ۲۰۲۴-۰۱-۰۱.
28. «↑ احمد خاتمی: دشمن می‌خواهد انتخابات را به فراندوم علیه نظام مبدل کند.» ایران اینترنشنال ۲۰۲۳-۱۲-۱۸. بایگانی شده از اصلی در ۱۸ دسامبر ۲۰۲۳. دریافت شده در ۲۰۲۳-۱۲-۱۸.
29. «↑ احمد خاتمی: دشمنان می‌خواهند ۱۱ اسفند را به فراندوم علیه نظام اسلامی مبدل کنند.» دیدبان ایران ۲۰۲۳-۱۲-۱۸. بایگانی شده از اصلی در ۱۸ دسامبر ۲۰۲۳. دریافت شده در ۲۰۲۳-۱۲-۱۸.
30. «↑ آفتاب نیوز، اخبار روز ایران و جهان.» فیلم/کواکبیان: دانشجویان حتی زمان برگزاری انتخابات را نمی‌دانند. fa. «دریافت شده در ۲۰۲۳-۱۲-۲۰».
31. Behnegarsoft.com ↑ (۲۰۲۳-۱۲-۰۶). «دانشجویان حتی زمان برگزاری انتخابات را نمی‌دانند - بهار نیوز.» پایگاه خبری بهار نیوز. بایگانی شده از اصلی در ۲۰ دسامبر ۲۰۲۳. دریافت شده در ۲۰۲۳-۱۲-۲۰.
32. «↑ خبرآنلاین (۲۰۲۳-۱۲-۱۸)». (براز نگرانی علی ربیعی از نتایج نظرسنجی‌های انتخاباتی: برخلاف دوره‌های گذشته، هرچه به انتخابات نزدیکتر می‌شویم میزان مشارکت در حال کاهش است. www.khabaronline.ir. «بایگانی شده از اصلی در ۲۳ دسامبر ۲۰۲۳». دریافت شده در ۲۰۲۳-۱۲-۱۸.
33. «↑ خبرآنلاین (۲۰۲۳-۱۲-۲۲)». (کواکبیان: خیلی‌ها گفتند الحمدلله که شما در انتخابات ثبت نام نکردید/کاندیدا نداریم که لیست بدهیم. www.khabaronline.ir. «بایگانی شده از اصلی در ۲۳ دسامبر ۲۰۲۳». دریافت شده در ۲۰۲۳-۱۲-۲۲).
34. «↑ عصر ایران» امام جمعه اصفهان: اگر آمار تعداد آرا در انتخابات کم باشد، این استنباط را می‌کنند که مردم از حکومت روگردان شده‌اند. fa. «بایگانی شده از اصلی در ۳ فوریه ۲۰۲۴». دریافت شده در ۲۰۲۴-۰۱-۰۱.
35. صدای یای انتخابات در جبهه‌های سیاسی/ آنچه انتخابات مجلس دوازدهم را مهم می‌کند <https://irna.ir/xjN22r>

الصورة:

<https://arabicradio.net/news/64277>